

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl. 100 cr.,
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl. 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cienădiei 3.

Se prenumără și la poște și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La

Abonament lunar

pentru August st. v.

— cu prețurile din capul foi —
invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

Sibiu, 29 Iulie st. v.

(=) „Parlamentarismul și unele naționalități slăbesc Austria în lupta cu Rusia pentru delimitarea sferelor de putere la Balcani“.

Aceasta este concluziunea, la care a ajuns prin articolii sei mult discutați în toată presa europeană ziarul german „Kreuzzeitung“.

Și bine înțeles se fie, că ziarul din cestiune a vorbit din punctul de vedere al imperiului german, va se dăca din punctul de vedere al celui mai intim aliat al monarhiei noastre. Prin urmare nimenea nu poate presupune vre-o preocupare de neprieteni, vre-o atitudine contrară intereselor monarhiei noastre din partea lui.

El a vorbit ca amic și binevoitor al monarhiei, ca aliat ce poartă simpatii pentru popoarele monarhiei și al cărui interes este, ca noi, aliații sei, pe care va avea să se sprijinească în timpuri de grea cumpănă, să fim tari și consolidați.

Dacă un organ însemnat de publicitate, condus de asemenea sentimente și de asemenea motive, se află îndemnat să facă constatări atât de puțin îmbucurătoare, ca cea citată în fruntea acestui articol, apoi cel puțin atâta putem crede, că el este convins despre adevărul celor-că dăce.

Cu alte cuvinte, cercuri politice serioase din imperiul vecin al celor mai buni aliați ai nostri au ajuns la convingerea, sigur neîmbucurătoare și pentru dînșii, că raporturile interne din monarhia Habsburgilor sunt de natură de a o slăbi în lupta ce trebuie să susțină la rezolvarea cestiunii orientale, la care atât de mult este interesată.

Că parlamentarismul, așa cum este el aplicat mai ales în partea ungară a monarhiei, nefiind expresiunea adevărată a țării, ci un falsificat alcătuit prin o lege nedreaptă, prin forță și corupțiune, nu este un factor de consolidare, ci de slăbire a monarhiei, noi o scim destul de bine.

Că raporturile naționale, în urma cărora două din trei părți ale cetățenilor ungari se găsesc în cea mai adâncă nemulțumire, pentru-că pe contul lor

numai o singură naționalitate se bucură de toate garanțiile vieții și dezvoltării naționale, că aceste raporturi naționale încă nu pot contribui la consolidarea monarhiei, încă o scim și am spus-o noi Românii de nenumărate ori.

Nu vorbim despre raporturile parlamentare și naționale din partea austriacă a monarhiei, pentru-că reul ce există acolo în această privință nici compara nu se poate cu cel-ce există în Ungaria, și sigur și scriitorul articolilor din „Kreuzzeitung“, după-cum se vede din întreg contextul articolilor, Ungaria a avut-o în prima linie în vedere, când a constatat scăderile despre care vorbim.

Vor fi existând și în Cislaitania multe neajunsuri parlamentare și naționale, dar în cele din urmă în consiliul imperial din Viena sunt reprezentate toate naționalitățile, sub scutul autonomiei și al dietelor provinciale fiecare naționalitate își poate afirma și duce în deplină dorințele sale, prelungă limba statului se respectează de autorități și guvern și limbile naționalităților, statul spriginesce și ajută școalele și lucrarea de dezvoltare a tuturor popoarelor sale.

Nimic din toate acestea în Ungaria. Aici parlamentul e numai maghiar, cultura și limba recunoscută de stat numai maghiară, școalele statului numai maghiare, cu un cuvânt, toate sunt așa alcătuite, ca-și-când cele de ce mili-oane de nemaghiari nici n'ar fi pe lume, ca-și-când Ungaria ar fi un stat cu o singură limbă și cu un singur popor.

Decând ne plângem noi de această tristă stare de lucruri! De câte ori am accentuat, că desconsiderarea sistematică a celor mai vitale drepturi și interese ale imensei majorități a cetățenilor ungari în timpuri de primejdie poate să aducă monarhiei și statului cele mai fatale urmări.

La alt loc articolul citat al ziarului german dăce, că Austria își poate împlini misiunea și în Orient numai dacă va ajunge în lăuntru la o consolidare grabnică. Ear' această consolidare e imposibilă, după-ce stăpânirea de Români a Maghiarilor nemulțumesc pe Români și pe Slavi și în vreme de încercare îi poate împinge spre frații lor de preste hotare.

Spre norocirea lor și a monarhiei, naționalitățile nemaghiare din Ungaria sunt cu mult mai leale și cu mult mai pătrunse de necesitatea existenței și a consolidării monarhiei și a Tronului habsburgic, decât ca să-și peară cumpătul din cauza nedreptăților și asupri-

rilor stăpânirii maghiare. Ele nutresc firma speranță, că suferințele lor sunt vremelnice și că mai curând sau mai târziu interesele bine înțelese ale monarhiei le va aduce și lor dreptate, care astăzi atât de mult le lipsește.

Dar' nu mai puțin adevărat este, că stăpânirea de 22 de ani a Ungariei nimic n'a făcut pentru câștigarea naționalităților, ci din contră pare-că anume a lucrat ca să le înstrăineze și să facă posibile urmările, de care se teme ziarul german.

Nu mai puțin adevărat rămâne, că pentru vecie nu va fi permis să se continue această stare de lucruri, ci va trebui să se facă în guvernarea Ungariei schimbările necesare, pentru-ca toți cetățenii ei să se poată simți acasă și să aibă cuvinte de a se însufleși și a se jertfi pentru susținerea și înaintarea ei ca parte integrantă a monarhiei.

Noi Românii le scim și le-am spus aceste, dar' politici maghiari n'au voit și nu voesc să ne asculte.

Acum se pare că încep a se convinge și cercurile politice externe despre adevărul adevăr. Dovadă constatărea lui „Kreuzzeitung“. Și convingi suntem, că în scurtă vreme adevărul se va lăți în cercuri tot mai largi, până când va pătrunde în lumea întreagă.

Ear' atunci sau se vor capacita și politici maghiari și se vor întoarce de bunăvoie la calea dreptății și a egalității, sau vor fi siliți de alți factori să o facă.

În ziua de astăzi nici un popor nu poate merge de capul lui, ci trebuie să se conformeze resoanelor mai înalte, care conduc politica internațională.

Ca monarhia austro-ungară să fie tare și consolidată, nu este numai interesul popoarelor ei, ci și al aliaților ei și al tuturor factorilor, care doresc stabilitatea, ordinea și dezvoltarea pacifică pe continentul european.

Acești factori au conlucrat acum 22 de ani, ca Maghiarii să nu mai aibă cuvinte de a fi nemulțumiți, și acești factori vor conlucra la timpul seu, ca nici politici maghiari să nu mai nemulțumească pe alții în detrimentul monarhiei și al dezvoltării pacifice a Europei.

Aceasta este credința noastră, și că avem dreptate, presemnele se ivesc.

Diploma Preainaltă,

prin care Maiestatea Sa Monarchul a întărit alegerea Preasfinției Sale, părintelui Nicolae Popea în scaunul de episcop al Caransebeșului este în traducere autentică de următorul cuprins:

Cadet: De unde, mă rog, d-ta nimic nu înțelegi încă în ce privește trecutul meu! Am locuit în casele doamnei Maigrot până înainte de asta cu trei săptămâni, și anume Nr. 14, ulița mică, etajul al doilea 'mi-a fost cuartirul. După-ce doamna Maigrot e o văduvă ce nu pot dăce că 'și-a trăit traiul și 'și-a mâncat mălăiul —

Comisarul: Acum înțeleg totul, domnul meu.

Cadet: Repetez, domnule comisar, că d-ta încă nu înțelegi nimic din toată treaba, că e lucrul naibii, — după-ce doamna Maigrot o văduvă ce tot mai păstrează sfărmituri de vină încoaci, ea s'a interesat foarte mult de mine. Mulțumită limbușiei servitorului meu, ea scia din fir în pâr ceea-ce se petrecea în casă la mine. Ea avea scire că unde merg, de unde viu, cu cine stau în legături, cui ce scriu, dela cine îmi vin scrisori, cum îmi stau socotelile, ce mănânc, unde și la ce timp, la câte oare mă culc și la câte mă scol cu un cuvânt, doamna Maigrot scia toate acele ca și mine însumi. Întemplantarea a adus cu sine, că la urcarea și coborirea scării ne-am întâlnit adese. Doamna văduvă scie să se îmbrace tare atrăgător, și nu fără oare-care mulțumire observă omul resturile grațiilor sale din juneță, fote care țipe drag să privești cele două gropițe din obraji ei frumoși încă. Ca oameni cu bună creștere, ne salutăm împrumutat, vorbim despre timp, despre cum ne aflăm și alte lucruri lipsite de interes, apoi ne despărțiam.

Nr. 1517 Pres.

NOI Francisc Iosif întâiul

din grația lui Dumnezeu Împărat al Austriei, Rege apostolic al Ungariei, Boemiei, Dalmației, Croației, Slavoniei, Galiziei, Lodomeriei, mai departe Rege al Illyriei ș. a., Arhiduce al Austriei, Mare-Duce al Cracoviei, Duce al Lotaringiei, Salisburgului, Stiriei, Carintiei, Carniolei și al Bucovinei, al Sileziei-de-sus și Sileziei-de-jos, Mare-Principe al Transilvaniei, Marchion al Moraviei, Comite al Habsburgului și al Tirolului ș. a.

Dăm în aducere aminte, notificând cu aceasta tuturor cărora se cuvine: că NOI, conduși de prevedința părintească și de grație către credincioșii NOSTRI, care aparțin eparchiei gr.-or. a Caransebeșului, după-ce în urma răposării Preavener. în Christos părinte Ioan Popasu, întemplantă la 17 Februarie al anului curent, scaunul episcopesc gr.-or. român al Caransebeșului a devenit în vacanță, și sinodul acesteiași eparchii gr.-or. române a Caransebeșului, în sensul articolului de lege al IX-lea din anul 1868 și al ordinațiunii NOASTRE regesci emenate pe baza acestuia la 28 Maiu 1869, s'a adunat la 7 Aprilie 1889 în orașul NOSTRU cu magistrat în regulă, Caransebeș, pentru alegerea de episcop, și reprezentanții sinodului, cu majoritatea absolută a voturilor sale, au ales pe vener. Nicolae Popea, arhimandrit și vicar arhiepiscopesc, de adevărat și legal episcop al lor, ear' sinodul episcopesc gr.-or. român, după împlinirea condițiilor normale, aflându-o această alegere conformă canoanelor bisericii, NI-a venit cu acea rugăminte, ca aprobându-o, aceea Preagrațios să o întărim, înduplecându-NE cu plăcere la această rugare și luând în grațioasă considerațiune nu numai viața nepătată a numitului N. Popea, curățenia exemplară a moralei lui, distinsese merite ce el 'și-le-a câștigat și până acum, și altcum neobosită și zeloasă împlinire a datoritelor sale și prelungă aceste autoritatea și preceleanța lui cunoscută la întreagă împregiurarea sa, de asemenea virtuțile eminente și multeletribute și daruri ale lui sufletești, ci considerând todeodată erudițiunea lui distinsă, dexteritatea în conducerea afacerilor și perspicacitatea în tractarea agendelor concrete lui, nu ultimintrelea fidelitatea comprobă totdeauna către NOI și către Preainalta NOASTRĂ CASĂ precum și către țeara NOASTRĂ Ungaria, către constituțiunea și legile aceleia, în fine considerând jurământul depus în mâinile NOASTRE în modul cel mai riguros și mai solemn despre această fidelitate, care o va păstra pentru todeauna cu cea mai mare exactitate; pe baza alegerii lui, care întimpină aprobarea NOASTRĂ pe dînsul cu cunoscintă sigură, cu consiliu matur și cu exactă judecare în sufletul NOSTRU din plinitudinea potestății NOASTRE și în puterea drep-

tului NOSTRU suprem 'l-am întărit Preagrațios și 'l-am aprobat în demnitatea sa episcopescă, precum cu aceasta îl întărim și aprobăm de episcop greco-oriental al Caransebeșului. Pe însuși acela dar' îl împuternicim cu aceasta, să îplinească toate funcțiunile episcopesci ale bisericii și religiei sale, și până când, — precum așteptăm dela dînsul cu toată încrederea, — va rămâne în fidelitatea îndatorată către NOI și către Preainalta NOASTRĂ CASĂ, precum și către țeara NOASTRĂ Ungaria, către constituțiunea și legile aceleia, până atunci liber și în pace, fără nici o pedecă sau contradicere să se folosească în întreagă diecea sa de toate îndatările, drepturile și prerogativele ce-i compet lui ca atârnia, acele să le întrebuințeze și folosească. Întru al căror mare creșământ am emis aceste litere ale NOASTRE, provădute cu propria NOASTRĂ subscriere și cu mai marele sigil al NOSTRU pendent, prin mâinile sincer iubitelui fidel al NOSTRU spectabil și magnific comite ALBIN CSÁK I, ministru al NOSTRU ungar de culte și instrucțiune publică.

Dat în Viena, în prima zi a lunii Iunie, în anul Domnului al o-mie-opt-sute-opt-deci și nouălea, ear' al domnirii NOASTRE în Ungaria, Boemia ș. a. al patrușeci și-unulea.

Francisc Iosif m. p.

(L. S.) Comite Albin Csáky m. p.

Dascălimea română.

(I.M.) . . . Ear' cu întemeierea școalelor dela Blaj am început a ne deștepta din ce în ce mai mult. Această deșteptare era un preludiv al tuturor faptelor mari, care avea să le serviească poporul român. Și după-cum persecutul cerb rîvnesc cu mult neastemper după apă de isvor, întocmai așa și „nemernicii Români“ ai apostolului ginților alergau la isvorul de cultură românească dela Blaj. În cele din urmă scuturăm haina nemerniciei învechite, ne renașcem și începem a ne cunoaște.

Ardeleanul, Munteanul, Moldovanul, Bucovineanul, Marmășianul și Bănățeanul, cu un puternic glas, rump cu numirea geografică și dăce: „Sîntem Români“. Și precând odinioară Românul era mândru că e „muntean“ sau „moldovan“, astăzi sîntem mândri că ne numim cu toții frați de un sânge, sîntem mândri că „astăzi lumea ne cunoaște, Români ne dăce!“

Cu școalele dela Blaj s'a generalizat cultura românească și s'a deșteptat sentimentul românesc. Din ceea-ce nu eram, ne-am făcut. Din nesciutori, știu-

FOIȚA „TRIBUNEI“.

A inserat.

Un vîl de negură se lasă
Încet-încet acum spre sat,
Scoborî turmele spre casă —
A inserat.

Vin muncitorii dela coasă,
Și carul scârțâie 'ncărcat,
Răsare luna luminoasă —
A inserat.

Înc'o privire spre fîntînă
Unde-mi stă dragul răzimat,
Și înc'o stringere de mână —
A inserat.

Nu te uita doios, iubite,
Cât rugător, cât supărat —
Pe cer ard stele risipite
Și-a inserat.

Maria C.

Răsboiul purtat cu mama.

— Întemplantare parisană. —

În anticamera oficiului polițenesc din cercul al patrulea se preumblă în sus și în jos un bărbat tînr. Precând își neteșese cu eleganță mustețele ce dau a-i acoperi buza de deasupra, — viii sei ochi negri, aci privesc tîntă în pămînt, aci un punct al plafonului,

cugeți c'a pierdut ceva. Din când în când stă locului și trece degetele dreptei prin crețele părului, ca-și-când n'ar scîl că ce face. În momentul acesta mîna-i stîngă bate pe masa dinainte-i, cu pălăria de mătășă ce o ține tactul Marseilleisei. În fine domnul Teofil Cadet, — acesta îi e numele, — își perde răbdarea și pîtrunde, fără să fie poftit, în cancelaria împiegatului republicei, scusându-se, că dău el nu poate să aștepte mai mult. Comisarul îi observă rîdînd, că ce fel de grabă poate să-l înteească atât de tare. — „După așteptare de o oară și jumătate, nu mai poate fi nici vorbă că mă grăbesc ori ba“, — răspunde domnul Cadet. Comisarul frunzăresce actele și află arătarea cu pricina.

Comisarul: Doamna Maigrot a ridicat acuză în contra domniei-tale.

Cadet: Doamna Maigrot, — și din 'ce motiv?

Comisarul: Pentru-că ai devenit de nesuferit înaintea ei. D-ta în urmă cu trei săptămâni ai părăsit locuința ce o aveai în casele doamnei Maigrot, și ea te-a recercat cu toată cinstea, ca nici când-se nu-ți mai pui piciorul preste pragul ușii sale.

Cadet: Și cugetă doamna Maigrot că eu nu m'am ținut de cuvînt? Te rog, domnule comisar, a lua la protocol lămuririle ce am să le dau. Numele meu e Teofil Cadet, înscris, am 25 de ani, ocupațiunea: 30.000 rentă anuală.

Comisarul: Acum înțeleg că unde e buba.

Comisarul: Acum înțeleg, domnul meu.

Cadet: Nici-decât, domnule comisar, nici-decât nu înțelegi încă, fiindcă de l e preste puțină ca să înțelegi ceva.

Comisarul: Domnul meu!

Cadet: Iertare! Sînt întemplantări ciudate de tot, și sînt femei ce nu află cu cale a-și invita cunoscători nici măcar la un pahar de apă rece. Cu doamna Maigrot atât ni-a fost tot înțelesul. Într'una din zile aud că vecina nu e în toată vocea, e cam indispusă. Mă grăbesc a-mi căștiga informațiune despre cum se află, drept-aceea îi trimit un buchet. Înțelegînd că-i este mult mai bine, în ziua următoare, îndată după dejun, mă îmbrac cînstit, așed în gaura nasturelui dela frac un boboc de trandafir și mă duc însumi ca să fac întrebare, cum a dormit și cum se laudă cu sănătatea. Bat în ușe, și cameriera, care și ea mă cunoaște, îmi deschide și mă conduce într-o odaie, acolo . . .

Comisarul: Domnul meu! eu înțeleg tot.

Cadet: De unde, domnule comisar, domnia-ta încă tot nu înțelegi nimic, — destul că în odaia aceea — acum nu mai puteam să-mi dau seamă, de ce doamna Maigrot era atât de retrasă. Ah! afacerile ce le aveam 'mi-au fost absorbit tot timpul și de cele ale inimii puțin de tot m'eu dărea capul; acolo în odaia aceea am vădut pentru întâia-și-dată pe . . .

Comisarul: Rogu-te domnul meu, eu înțeleg totul acum, e deprisot!

Cadet: Îți jur, că încă nimic nu înțelegi! În odaia aceea am vădut pentru întâia-și-dată pe domnișoara Iuliana, fiica doamnei Maigrot, o dragă de fată, tînră și mlădioasă ca o trestie, cu obraji albi ca fulgul de nea, sprîncele negre, arcuite, genele ei lungi și pline de farfec, ce în chip fericit străjuiau cei mai viorei, mai umedi și mai dulci ochi ce am întâlnit în viața-mi. Nasul și gura de o rară frumșetă și întreaga ei făptură ca trasă prin inel, de să o sorbi într-o lingură de apă. Cred, domnule comisar, că vei recunoaște însuși, că până acum n'ai înțeles încă nici o boabă din toată afacerea. Din momentul acela totul s'a schimbat. Doamna Maigrot e prea mult femeie, decât să nu se simțescă jignită, vîdînd că daraverile ei amoroase — despre care dealcum eu n'aveam nici o scire, — vîdînd că 'se înfundă; și earăși ca mamă trebuia să o doară, când vedea că înșaiși a ei fată o scoate din poziție. Înțelegi, dle comisar?

Comisarul: Han-Tătar! Nu înțeleg nimic.

Cadet: Lucrul a început să se încurce din ce în ce. Din ce mama era mai îndărătnică, din ce deveniam și eu mai stăruitor. Dacă ea era mereu trează, cu ochii în patru, și-și ținea fața mai închisă, nu mă dam nici eu cu una cu două! Când numai 'mi-se da ocaziune, aci îi trăgeam galeș cu coada ochiului, aci îi făceam un dulce semn de dragoste, și din ochi numai ne-am înțeles, că unde are să caute bilet dela mine. A fost un răsboi între mine și mama fetei

tori, din sclavi, liberi; ieșind din întunecul vremilor, ne-am făcut sentinela Europei aici în Ostul Europei. Cât este de puternic geniul nostru național!!

Fără-ca s'ar scutăm, prin cine și cu ce mijloace am ajuns unde ne aflăm astăzi, va fi destul, dacă în general dăm vom susține ceea-ce nu poate nimeni nega, că a fost o mână de oameni numiți „dascăli“, care pe sine „tuturor toate s'au făcut“, ear' prin dinșii ne-am făcut noi cei de astăzi ceea-ce sîntem. Și cât este de greu a fi „dascăl“?

Precât este de greu a fi „dascăl“ astăzi, pe de de-ce-ori a fost mai greu a fi „dascăl“ în timpurile acele, când era aproape ștearsă din sinul nostru conștiința noastră națională. Dela cele de-ce porunci dumnezeiesci și dela dumnezească istorie a răstignirii Mântuitorului lumii, am ajuns astăzi până la cele de-ce învingeri din războiul româno-ruso-turc și până la deșteptarea gloriei în șanțurile dela Plevna. Cu D-șeu am început și cu simbolul „*Nihil sine Deo*“ vom continua. Care va să zică, „dascălimea“ noastră, având pilde, urmeze pildelor, ear' pe basa acestora instrueze. Să instrueze în școale. Ear' în școale învățământul are să fie ținta învățătorului. Învățământul care merge pe calea sa, fără a fi minnat de politică.

Și dacă este vre-un loc, din care politica trebuie să fie exclusă, apoi acest loc este numai școala. Adevăratul dascăl scie numai să învețe pe alții ceea-ce 'și-a câștigat dela alții și ceea-ce 'și-a însușit prin propria lui străduință. Scuit este, că astăzi învățământul se reformează în fiecare stat după experiența oamenilor practici și vârsați în ale învățământului. În toate statele vedem atâtea planuri pline de înlesniri pentru învățământ.

În ce ne privește pe noi Români, putem dice, că în genere luat, ne aflăm în o mare frământare. Noi Români de sub coroana Ungariei trebuie să ținem coet de planul ministrului de culte și instrucțiune publică care se află în Ungaria; contrafrăi bucovineni de planul de învățământ german, ear' frații nostri de preste Carpați însă, dela unirea alor două principate și până în ziua de astăzi, nu au încă un plan de învățământ primit și aprobat fără scrupuli *primo loco* din partea corpului didactic și în a doua linie de întreagă țeara.

Putem dar' constata, că deși facem progrese, aceste le facem isbind politica de învățământ și învățământul de politică.

Pentru noi și pentru frații bucovineni are deosebită însemnătate această isbire. La noi se lucră în multe privințe în detrimentul învățământului național, la noi se face din învățământ o chestiune politică. Ear' pe noi împregiurările politice ne duc până acolo, încât datori sîntem a mai face din când în când — și cum putem — și câte un afront apucăturilor politice, care sub masca culturală atentează la aservirea noastră națională. Nu înțelegem

însă pe frații de preste Carpați, ca în detrimentul culturii generale și în detrimentul deșteptării noastre naționale, să nu fie în stare a se ridica preste patimile politice de di, preste spiritul de partid și preste urile personale, regulându-și odată pe baze sănătoase învățământul public.

Dacă ei nu sînt în stare să o facă aceasta, resolvând odată această chestiune, apoi ce să dicem noi, care sîntem siliți a primi ceea-ce ni-se impune!? Alta este a primi legi și ordinațiuni străine, și earăși alta este a-ți face legi și a le respecta însuși.

De aceea mai mult avînd în vedere pe frații de preste Carpați, am dîs că învățământul are să meargă pe calea sa fără a fi minnat de politică.

Ear' acum să ne coborîm la „dascălimea noastră“.

Ca să putem vorbi despre învățătorime, resp. „dascălimea“ de astăzi, ar trebui să vorbim despre învățătorimea din trecut, pe care însă numai ca o licurire o am avut. Ce să vorbim despre dascăli, când noi nici nu sciam: ce este școala română? Ce să putem releva despre școale, când noi cesti de aici eram opriți dela învățarea de carte? Ce să vorbim despre frații de preste Carpați, când îndopați fiind de grecism, li-se mai și vîrsau în urechi idei, că în limba română nu se poate preda știința?

Aveam însă o școală, școala suferințelor. Suferințele ne-au învățat multe, așa că în întregul eram ceva, noi însă nu sciam să judecăm că ce sîntem!? Și din ceea-ce nu eram, ne-am făcut.

Din înglodăturile grecismului, slavismului, turcismului, maghiarismului și germanismului am ajuns astăzi până la un însemnat număr de gimnasii și biserici bine organizate și cu însemnate puteri didactice; posedem două universități române, ba am ajuns până la „Academie“.

Eată progrese! Progrese îmbucurătoare și care ne promit foarte mult pentru viitor.

Dar' să ne vorbim despre lucrurile mari, la care însă deabia acum am început, să rămânem noi aici la noi acasă, să ne ocupăm de dascălimea noastră, în a cărei mână este încredințat viitorul fiilor nostri.

Nu voim ca să împărțim puterile noastre didactice după confesiune, nici nu voim să vorbim despre corpul didactic după forma învățământului elementar, secundar și mediu, ci ca Români vorbim despre un grup de Români, în mîna cărora este pus viitorul nostru cultural. Chiar de aceea nici nu voim a face politică din cultura noastră națională.

Dascălimea noastră, care este apostolul românismului, trebuie să o punem la locul de onoare, pe care întru adevăr îl merită. Trebuie însă ca dascălimea noastră, prin auctoritatea ce trebuie să 'și-o câștige, să stee numai pe bazele luminii și ale adevărului. Cultura morală a junimii trebuie să fie calea pe care are să procedă întru conducerea și instruirea tinerimii. Munca continuă

și neobosită trebuie să o desvolte în mijlocul tinerimii cu acel zel și abnegațiune, după-cum doresce tinerimea după-cum pretind părinții și legile statului.

Dascăli iscusiți și morali ne vor da o tinerime, care are să fie decorul patriei și bucuria națiunii. Căci dacă școalele Blajului au sciut a ne da în unele dintre cele mai critice împregiurări politice pentru noi Români atâți bărbați de neuitat aducere aminte pentru cultura românească, cu atât mai mult sîntem îndreptățiți în ziua de astăzi a pretinde dela întreaga noastră dascălime ca să se însufe de acele umbre mari, care strălucind prin secolii cu reverie, vor fi studii în toate faptele lor de toate generațiunile române. La aceste mărețe umbre aflăm cel mai înflăcărat naționalism, cea mai exemplară moralitate și cea mai profundă știință.

Pricepîndu-și datoria, ne-au și deșteptat prin neobosita lor muncă. Al lor este dar' și meritul redeșteptării noastre, al lor este meritul „culturii noastre naționale“ și de ei ne este deschisă și calea în luptele noastre politice ce avem cu dușmanii nostri. Cu știința, tactul și bărbăția lor pe toate terenurile, ni-au arătat căile, pe care să procedem întru realizarea idealului cultural român.

Astăzi ca națiune avem tip și formă, duchul nostru este dascălimea noastră. Pentru-ca să se misce acest tip, trebuie ca sufletul să fie sănătos. Pentru-ca să nu se obosească sau să nu se lenevească membrele, sufletul trebuie să fie cumpetat; și pentru-ca să se poată atinge idealul nostru cultural, sufletul trebuie să fie conșciu de chie-marea sa.

În aceste puține cuvinte este schițată datoria dascălimii noastre. Ca să nu ni-se dică, că am fi poate prea pretensivi, ne supunem graiului eminentului bărbat de stat al dlui Dimitrie Sturdza, fost ministru al instrucțiunii publice din România: „Pentru a conduce o școală, „trebuie multă muncă; însă ea este „ușoară pentru acela, care e pătruns de „mărima datoriei ce ia asupra-și și „care singur dă în fiecare moment exemplul neclintit de datorie, de virtute, de „conșciință, de adevăr, de ordine. Atunci „conducătorul școlii e ca un far, a cărui „lumină e continuu aprinsă, spre a arăta „tuturor calea, întărind pe cei mai buni „în mersul lor pe calea cea dreaptă, „ajutînd pe cei slabi să nu alunece pe cărările întunecoase.“

„Personalul pedagogic al școlii are „misiunea cea mai delicată, căci el tre- „buie prin purtarea lui corectă întru „toate, corectă în tot momentul, să dică „cel antîeu exemplu viu a toată rîndu- „eală și purtarea cea bună. Dacă un „om onest nu trebuie să schioapețe nici „odată în viața lui spre un lucru rău, „cu atât mai puțin trebuie să schioa- „pete acela, pe care cel mai mic și cel „mai fraged se încearcă a-l imita. An- „teia datorie a unui om cult cu senti- „mente religioase și morale este de a-și „înfrînge într'însul tot ce este rău; „aceasta este o condițiune *sine qua non*

„pentru aceia, care sînt într'un contact „qilnic și pe fiecare oară cu copiii, ca „crescătoria ai lor. Vieța trebuie să le „fie ca un cristal, în care nu se află „nici cea mai mică pată.“

Aceste le dice, dar' totodată le și pretinde dl Dimitrie Sturdza în calitate de ministru, dela aceia, care iau pe umerii și sufletul lor chie-marea de dascăli.

Așadar' multă muncă, cultură religioasă-morală și vieța ca cristalul!! Îmbrățișîndu-le aceste, corpul nostru didactic 'și-a împlinit datoria și înaintea lui D-șeu și înaintea oamenilor.

Ca să nu ni-se dică din vre-o parte, că doară am voi să facem politică din „școală“, finim dicînd: „Românismul reclamă apostolatul cultural al dascălimii!!“

CORESPONDENȚA „TRIBUNEI“.

Seini, 8 August 1889.

Istoria Românilor e istoria suferințelor, de aici cu drept cuvînt dice A. Barboloviciu: „Nici un popor n'a fost în așa măsură sguđuit de furtuni seculare și sbiciuit de desastre până și la rădăcina arborelui existenței sale, ca poporul român“. Între prigoniri și asupriri, foarte mulți 'și-au luat refugiu și au aflat mîngăiere în beutură. Lucru tare deplorabil, dar' a fost o mîngăiere. Românul necăjit bea, și prin asta nu-și mai aduce aminte de suferințele ce a avut să îndure în trecut și care îl așteaptă în viitor. Beutura aduce cu sine demoralizarea, care e izvorul tuturor relelor.

Așa s'a întemplat și cu locuitorii din Seini. Au beut, s'au demoralizat. De biserică și de evlavie nici vorbă!

Au fost beutori, au sărăcit, au început a lua împrumuturi dela Jidani marinimoși, care li-au dat bani împrumut pe 100% sau eventual pe 200%.

Mai tîrziu neputînd plăti, li-au luat pămînturile ce biet mai aveau. Așa a mers aceasta din di în di înspre mai rău. Însă Domnul s'a îndurat de suferințele poporului, trimițîndu-i pe îngurul în chipul lui Alexiu Berinde acum sînt 11 ani.

Poporul mergea la cărcimă și când voia să se recreeze, pentru de a pute bă și mai departe, se ducea și în biserică, care a fost în vecinătatea cărcimei. Berinde, cunoscîndu-și marea chie-mare, s'a apucat de lucru. A început a ține poporului nisece predici puternice, arătîndu-le, că în biserică, dar' nu în beutură au să caute mîngăiere pentru suferințele lor, poporul pe di ce mergea să se prezenta în număr tot mai frumos la biserică, n'a fost înlemnit la inimă, ci numai învâscut cu scoarță. Vorbele protopopului au străbătut până la inimă și au stors lacrimi din ochii lor. Mergea așa poporul la biserică, încât nici a cincia parte din ei nu 'i-a putut cuprinde biserică cea veche și aproape ruinată, deci, la propunerea bravului preot, s'au apucat oamenii de a clădi biserică nouă. Arhitectul a fost însuși Berinde, ear' lucrătorii de tot telul au fost Români din Seini. A învățat a clădi pe plugari, care acum întreprind clădiri de biserici, precum în Sisiesci, Megiesi, Băbăsesci și airea. Biserica se clădia, încă când pro-

topopul s'a apucat să înființeze un cor de plugari, ca poporeni să aibă și mai mare atragere către biserică. A vorbit cu învățătorul Ioan Cionca despre modalitatea cea mai acomodată, și au ajuns la acel rezultat, că prin colectă au strîns din tract bani și a cumpărat un fisharmoniu, ear' Cionca s'a apucat să învețe a cânta pe el de pe note. Voese și vei pute! După multă trudă și osteneală, când a fost gata biserică, a fost și corul. Corul executa cântările bisericesci așa de frumos, că Românii plîngeau de bucurie, ear' celelalte naționalități se mirau de progresul neașteptat ce au făcut Românii prin ceea-ce aceștia au devenit și mai încreduți în puterile lor și în viitor.

Au zidit casă parochială și școală pentru 4 clase.

Avea acum poporul biserică, unde afla mîngăiere pentru suferințele sale; școală, unde să învețe pruncii. Dar' tot deplorabilă a fost soarta poporului, căci a fost în mîinile Jidanilor și încă din trecut. Aceasta a cunoscut-o destul de bine și preotul, deci s'a apucat și a înființat cassa de păstrare românească „Perșeu“. Din creșteri s'au făcut fiorini, din fiorini sute și mii, așa că astăzi capitalul social e preste 6000 fl., ear' mișcarea casei în anul acesta 74.000. Numai începutul a fost greu. Acuma înfloresce întreprinderea; ea prevede cu cărți toate școalele din tract și a dat până acum mai la 300 fl. pe seama școalei de fete înființînd în Seini.

Oamenii au fost scoși din mîinile Jidanilor marinimoși, dar' pămînturile pe care au pus mîinile Jidanii nu. Poporului, după-ce s'a lăsat de beutură, îi trebuia pămînt ca să lucreze. Zelosului preot nu 'i-a trecut din vedere nici aceasta, fiind de vîndut o moșie colosală a lui Papp Antal, a cumpărat o cu Români seii. Bani luați împrumut se plătesc în rate anuale în 20 de ani.

Prin aceste modalități, poporul a ajuns la o stare materială bună. Școala și corul fac că tot mai mulți învață carte dintre poporeni. Bravul protopop îi lămurește pe poporeni sei despre starea lucrurilor, le face cunoscute greutățile ce întîmpină neamul românesc în nisuița lui de a înainta, le întărește credința în viitor și le însuflă încredere în sine. Le arată, că dacă n'a perit Românul în secolii trecutului de tristă memorie, acum, când și noi sîntem oameni liberi în patrie liberă, nu o să știm. Îi provoacă să se desbrace de servilismul, care a fost urmarea firească a suferințelor petrecute. Le vestesce cuvintele lui Iosif al II-lea adresate Românilor: „Milostivesce nădăjduim, că ei vor coreșpunde părintescului Nostru cuget, și cu strădania lor și deprinderea lor cu tot dinadinsul la agonișitură pentru binele cel deobște și fericirea lor și a rămașiilor lor din toată puterea înainte a o urni se vor sili.“

Ce frumos, ce îmbucurător pentru un Român, a vedea că poporul român din Seini e în curent cu toate ce fac Români din alte părți. Cunosce ținuta Românilor în patria aceasta, sînt în curent cu toate faptele politice naționale românești. Care sciu cetă, mai toți poartă câte un țiar.

Pătruși de cuvintele lui Iosif al II-lea: „Trimiteți-vă și voi copiii să învețe carte, pentru-ca să aveți chiar dintre voi oameni, care să scie a vă lumina și a vă apăra de rele! Voi prin voi înșivă să vă ajutați, ca și D-șeu să vă ajute!“ — trimite copiii la școală și îi îndeamnă cu deădinsul ca să învețe carte, căci precum a dice protopopul: „Cine are carte, are parte; cine n'are carte, n'are parte.“

Așa merg trebile în Seini, și aici se împlinesce proverbul, că unde e mai mare pericolul, acolo e mai aproape ajutorul lui D-șeu. Asta e nația, care e chie-mată a da piept cu cangrena șovinistică maghiarisitoare. Și oare nu cu drept cuvînt se poate numi acest sat, după atîta progresare în decurs de 11 ani: „Satul cu comoară?“

Inteligența română sătămăreană începe a se deștepta din letargia păcătoasă, în care a fost adîncită, dovadă procesul lui Dr. Lucaciu. La hotarele românismului s'a sevrîșit aceea ce n'are părechie în istoria constituțională maghiară. Mărturisesc înaintea tribunalului că sciu limba maghiară, dar' voese să se folosească de dreptul lor civic. Ceata Românilor adevărați se îmulțesce pe di ce merge, e ca și brăușul prăvălit pe di virful muntelui. Lucru îmbucurător, dar' ca să putem înfrunta șovinismul mai cu tărie, trebuie să fie deșteptat și poporul.

Corul vocal din Seini, prelîngă aceea, că a scos din gura poporului melodiile cele ungurești și le-a înlocuit cu curat românești, a făcut că flăcări, de dragul corului au învățat carte, copiii, care au ieșit dela școală n'au uitat cetitul și scrisul, căci tot continuu au ocaziune a se exercia la cor; ear' bărbații se umplu de mândrie națională.

'Ise bucură inima bravului protopop și învățător de rezultatul ajuns prin corul vocal, însă nu stau locului. A făcut curs suplemen-

un război în toată forma pe viață, pe moarte; am avut însă dulcea mîngăiere, că dragăța Iuliana era în partea mea. Așa a mers treaba până în ziua aceea ticăloasă, când doamna Maigrot a alergat la scutul celui mai brutal din toate drepturile, la dreptul de proprietate, și m'a scos în drum cu nepută masă.

Comisarul: Și de atunci?

Cadet: De atunci nu 'mi-am mai pus piciorul în casa Nr. 14 din strada mică, nu, nici-odată.

Încă nu s'a alinat sunetul cuvintelor din urmă, și ușa se deschide, intrînd înăuntru o femeie îmbrăcată în negru. Legătorea albă din giorul gîtului ei de o frumoasă rotunđime și trandafirii din pălărie dovedeau, că de nou intrata pe nime nu jesece, și e în negru, bine sciind, că această culoare o prinde de minune. Era doamna Maigrot, ea însăși. Prin vîlu-i subțire se puteau deosebi cele două gropițe din obraji, precănd din ochii ei vineți și umede aruncau schînteii asupra contrarului seu neîmpăcat. Comisarul, și cu el dimpreună domnul Cadet, au salutat-o cu toată cuvința, ba cel din urmă chiar cu prea multă supunere.

Doamna Maigrot auzise cuvintele din urmă, și pe loc se pune să-i răspundă așa, cum singur o femeie scie să o facă.

Doamna Maigrot: Asta e adevărat. Dar' eu am mai rugat pe domnul Cadet să înceteze cu scrisorile sale amoroase, să nu răstoarne mințile nefericitei mele copile ce, Doamne multumescu-ți, are un renume atât de bun. Domnule comisar! Acusatul e un împușcă-n lună.

Cadet: Și nu oare-cumva 'i-am scris vre-odată?

Doamna Maigrot: E ne mai auzit ceea-ce d-ta ai pus la cale. A doua di după mutarea domniei-tale, eu și cu Iuliana ieșisem în grădină la aer curat, înainte de dejun. Deodată aud în casă un tărăboiu ca acela. Când la adecă îmi aflai toate mesele încărcate cu farfurii, în care erau paste-de-crēm; domnul meu, 200 pastete-de-crēm! S'a mai pominit așa o grozăvie?!

Cadet: De sigur, doamnă veți fi comandat prea mult.

Doamna Maigrot: Nu nega. În pasteta dîntîeu încă s'a aflat un mic bileț, pe care era scris: „Iuliană sufletele“.

Cadet: Un citat din Romeo și Iulieta, asta e o întemplantare oarbă.

Doamna Maigrot: Astfel de bilete am aflat în toate cele 200 de pastete! Și asta e o întemplantare oarbă?

Cadet: Le-ai bătut în falci pe toate? Aș! Poftă mare.

Doamna Maigrot: Două zile după aceea m'au pomenesc că-mi sosese o ladă la adresă. Cugetînd că e dela cumnatu-meu, o primesc. Când colea ce era într'însa? Mama vinului și earăși Iuliană, puile și scumpă! Mă înțelegi, domnule comisar?

Comisarul: Deloc doamnă, deloc nu te înțeleg!

Doamna Maigrot: Nici atunci, când îți spun, că pe buteli, în loc de etichete erau lipite bilete cu versuri de dragoste? Aci e unul. Mă rog să ascuți numai.

„Că sînt tăcut și rece;

„Mă crești nesimțitor;

„Dar' inima din mine

„Cuprînsă-i de amor.“

E asta o etichetă pentru vin?

Cadet: Și de ce să nu?

Comisarul: Și ce poftesci dela mine, doamnă?

Doamna Maigrot: Să mă aperi, dle comisar, de nesfîrșitele pachete ce 'mi-le trimite acest domn, să mă aperi pe mine și pe nevinovata mea Iuliană. Ori doară te mai îndoiesci, că domnul Cadet este trimițătorul tuturor acestor lucruri frumoase? Decănd cu vinul, nu trece o di lăsată de Dumneșeu să nu-mi vină ori una ori alta. Cu o di mai tîrziu 20 oale de flori, apoi tăiere, mînuși și, să nu se uite, toate aveau literele „T“ și „I“ pe ele, „Teofil“ și „Iuliana.“ 'Mi-am pus casa în stare de apărare, dar' înzadar, că nu o pot scoate la cale. Ieri, nu mai departe, 'mi-a venit deodată deosece fete dela de-ce croitori de vestimente muieresce, aducînd fiecare câte o mantauă în fața azurului cerese și avînd cusut cu măiestrie în dosul gulerului: „12 Ianuarie“ — asta e ziua când blăstematul 'mi-a vîștut fata pentru antîiași-dată. Omul nu trebuie să treacă cu vederea halul, în care se află sîrmana mea Iuliană, nesciind ce se înceapă cu de-ce mantale, din un postav, de o culoare și croitură!

Cadet: Eu neg până la una, că aș fi amestecat în treaba asta.

Doamna Maigrot: Domnia-ta negi? Auzi, domnule comisar, dînsul cutează încă să deee taga? Cum se poate? om ce furi mințile

bietelor femeii și fetei! Când ai de cuget să pui frîu odată glumelor nesărate, cu care îți bați joc de noi, cu deosebire de copila mea? Încât pentru mine, calea-vaie, dar' Iuliana!

(Doamna Maigrot începe să plîngă cu hohot).

Comisarul: Domnule Cadet, nu ai d-ta să dai nici o lămurire?

Cadet (strîmțorât): Ba da, — însă — ...

În momentul acesta cineva bate la ușă, servitorul o deschide. O tînră copilă intră și cu strigătul de „mamă“ se aruncă în brațele doamnei Maigrot, predăndu-i o scrisoare la adresa ce era semnată „Teofil Cadet.“ Doamna cetesce scrisoarea și o recetese aproape un pătrar de oară, deși nu conținea nici de-ce cuvinte. În sfîrșit, deși zăpăcită, se vedea că nu îi era pe voce, se apropie de domnul Cadet și îi întinde mîna. Acum capătă o nouă putere de viață Teofil și Iuliana. În timpul acesta comisarul a avut timp să cetesască ciudata scrisoare ce a schimbat deodată într'un chip atât de miunat toată fața lucrului. Cu-prinsul ei suna: „Doamnă, Vă rog pentru mîna ficei D-Voastre, — Teofil Cadet.“

Comisarul (supărat): Doamnă! d'apoi, că trebi d'al d'astea sînt de ale măritîșului și nu se țin de noi! Aici oamenii poartă procese, dar' nu încercă lumea cu trebile măritîșului.

Cadet: Iertare, mă rog, domnule comisar, eu am purtat proces cu soacră-mea înainte de cununie, și har Domnului, că 'l-am scos la bun sfîrșit.

Comisarul: Al — înțeleg.

Trad. de Slova.

tar de cant figurat dela 1 până în 15, eventual 20 August. Iau parte la curs 16 învățători doritori de progres și iubitori de neamul lor, care n'au pregetat a-și lăsa familiile, economia, nu s'au uitat la speșele ce trebuie să le facă.

Toți sunt fruntea învățătorilor, care merită să fie cunoscuți și de marele public ca atari, care în parte sunt, în parte vreau să fie apostolii culturii și ai românismului.

Propunătorul e bravul cantor-învățător din Seini, Ioan Cionca. Iau parte la curs: Alexandru Anderco din Acina, Mihail Apan din Potu, George Brătean din Vama, Ioan Ciulean din Mădăras, Ioan Chira din Băsești, Alexiu Fedorca din Negresci, George Murășan din Sanișeu, Stefan Nemeș din Seini, Aurel Popan din Borlesci, Petru Pop din Iosib, Iosif Sabou din Apa, George Oane din Pomni, Simeon Rus din Botiz, Dimitrie Ardelean din Băbăsești, Teodor Varna din Băsești-de-sus.

Studiul merge în modul următor: Ioan Cionca propune notele pe tablă, le descifrează pe fisharmoniu; probează pe fiesce-care și apoi ceea ce au învățat o pun în praxă, învață cântări cuartete, fiind împărțiți în 4 voci. Tonul odată îl dă unul, de altădată altul, și așa se întemple și cu conducerea; ear' cele învățate le cântă în biserică (acuma pentru început numai cântări bisericesti învăță). Deodată învață dar' a cunoaște notele, a le descifra pe fisharmoniu și a forma cor. Lucru, greu și totuși rezultatul e îmbucurător, dealtecum nu-i mirare, oamenii sunt serioși și învață cu voea; nu cunosc oboasă, de dimineața până seara sunt tot la studiu.

Despre rezultatul total voiu refera la timpul meu.

În 6 August a. c. din incidentul adunării „Reuniunii femeilor sârlăgane” și a „Asociațiunii transilvane”, despărțământul al XI-lea din Trăsnie în Seini, s'a celebrat pentru cauza națională-română o misă mare. Învățătorii au cântat în quartet, ear' după misă au trimis o telegramă de următorilor cuprins:

„Alimpu Barbuloviciu

„Zilab.

„Ördögkut.

„Măntuesce Doamne poporul român și binecuvântă principiile lui. Salutăm cu devoțiune adunările culturale. Dorim succes splendid. Trăească cultura română și devoțiunii ei: Matroanele „reuniunii” și „membrii” despărțământului.”

Alexiu Berinde, protopop; Cionca, Berinde, clerici; Anderco, Apan, Ardelean, Brătean, Ciulean, Cionca, Chira, Fedorca, Murășan, Nemeș, Oane, Pop, Popan, Rus, Sabou, Varna, dascălii cursului de cant fisharmonial.

Correspondentul.

CRONICĂ.

Maiestatea Sa Monarchul a primit alături în „Hofburg”-ul din Viena pe Arhiducele Albrecht, care a raportat despre călătoria sa de inspecțiune prin Ungaria și Ardeal.

Numire. Ministrul r. u. de justiție a numit pe judele dela trib. reg. din Deva, Geza Molnár, de jude la tabla reg. din Budapesta.

Institut de alienați în Cluj. „Kolozsvár” împartășește, că magistratul orașenesc al Clujului a adresat ministerului de interne o rugare, pentru de a înființa în Cluj un institut de alienați. În rugare se dice, că înființarea unui institut de psihiatrie în Cluj ar fi de cel mai mare folos pentru studiul psihiatriei la facultatea de medicină din Cluj. Acest institut ar fi al treilea în țară, deoarece ministrul de interne are de cuget să înființeze un astfel de institut și în Alba-regală.

O nouă cale ferată. Contele Gavril Bethlen și consilierii au primit dela minister concesiunea, de a începe cu lucrările de trassare a unei linii ferate dela Reghin-săsece preste pasul Tulgheșului până la granița ungară-română.

Societatea de lectură „Petrui Maior”. Ni-s'a trimis raportul general al societății de lectură „Petrui Maior” a jumimii române din Budapesta, pe anul școlastic 1888/9. Din acest raport aflăm, că avera în bani a societății cu finea anului a fost de 4508 fl. 76 cr. Fondul permanent e de 4415 fl. 99 cr. Biblioteca societății numără 1012 opuri. Membrii societății au fost: 18 fondatori, 30 onorari, 34 ordinari, 4 ajutatori. Societatea redactează o foaie, „Rosa cu ghimpi”. În decursul anului s'au ținut 2 ședințe generale ordinare, 5 generale extraordinare și 17 ordinare de ședință. În aceste ședințe s'au cetit următoarele operate și critice: 1. a) „Cestini literare pe basa lui Laocoon”; b) „Studii asupra piesei „Niță Dragă” de Panu”; c) de George Bogdan. 2. Despre datoriile statului, de Ioan Crăciunel. 3. a) Dăre de seamă asupra opului: „Merinde dela școală”, de Dr. Popa; b) Horaș și despre dătinile lui; c) traducerea sat. I. II. dela Horaș; d) despre cultivarea de sine, de Ioan Curiță. 4. Raportul psihic dintre dezvoltarea culturii intelectuale și a caracterului, de Iosif Blaga. 5. a) Critica operatului de sub pt. 4; b) studii asupra vorbirii lui „Cicero”; c) „De imperio Cnei Pompei”, de Emilian Popescu. 6. a) Nostalogie, poezie; b) ceva despre Românii macedoneni; c) din Harem, poem, de George Murnu. 7. a) Critica poeziei „Nostalogie” a dlui Murnu; b) critica poeziei „Vioreca” a dlui Bogoeviciu, de V. Branisce. 8. „Vi-

orea, poezie de George Bogoeviciu. 10. Dăre de seamă asupra opului „Suvenirii Contemporane” de G. Sion, de Gavrilă Precup. 11. Turnul lui Eiffel, de Ioan Onciu.

Alergările de mâne. Precum am spus ieri, husarii regimentului „Contele Hadik” Nr. 3 vor arangia mâne alergări pe întrecute pe șesul din fața casei alienaților. Distanțele vor fi: de 4000 metri, de 3000 și 2500 m., cu 7—8 gropi în lărgime de 2 metri și cu garduri de 1 metru. Juriul va fi compus din comandantul de corp baronul de Szveteny de Nagy-Ohay, generalul-major Georgevits de Apadia și colonelul Görger de St. Jörgen. Greutatea normală a cailor alergători are să fie de 73 kilograme. Vor fi 6 alergări.

Din public.)*

Avis.

P. T. domni, care voesc să participe la adunarea generală a „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”, care se va țină la 27 August st. n. a. c. în Făgăraș, sunt rugați a se insinua la subscripții cel mult până în 23 August st. n. a. c., spre a se pute face dispozițiunile necesare în privința încuierării.

Spre încuierarea eventualelor neajunsuri, se atrage atențiunea tuturor participanților, care vor călători pe linia ferată, să calculeze a ajunge cu trenul de dimineața în 26 și 27 August la gara Homorodului, care este în depărtare de Făgăraș cam 48 chilom., căci la din contră sosind cu trenul de seară, încuierarea va fi noaptea împreună cu greutate.

Totodată sunt rugați P. T. domni participanți, care voesc să li-se comandeze trăsuri dela Homorod la Făgăraș, să aviseze pe subscripții.

Făgăraș, în 5 August 1889.

Iuliu Dan, Ioan Florea,
adm. protopop. ascor orfanal.

Stabiliment orthopădic și de hidroterapie

al lui Victor Fischer în

Budapesta, pădurea orașului.

(Mai înainte stabiliment de hidroterapie al lui Dr. W. Fischer.)

Stabilimentul se află într-o regiune înaltă, în mijlocul unui parc frumos. Arangiamnt practic, pentru locuință, confort, distracție este îngrijit în toată forma. Excelentă apă de beut. În stabiliment se primesc în tratament: Boale de chiotori și de oase, aprinderile lor, scintiri, ruptură de oase, înțepeniri de chiotori și contractări, deosebite strimbări de genunchi și picioare, strimbări de osul spinării, piept scos, gât strimb, laxațiune din nascere și varicosități la extremități. Boala de madau osului spinării *tabes dorsalis* după cel mai nou metod al vestitului medic parisiian Charcot și cu corset. Secțiunea de hidroterapie este preste anul întreg deschisă. — Se primesc în tratament atât interni, cât și ambulanți. Prospece gratuit. Comandele în scris sunt a se trimite recomandate.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primesce răspunderea.

POSTA ULTIMĂ.

Viena, 9 Iulie n. Șachul Persiei va asista la manevrele din Galizia.

Roma, 9 Iulie n. Din țeară și din străinătate au sosit numeroase condolențe la familia lui Cairoli. Îmormântarea se va face pe speșele regelui.

Londra, 9 Iulie n. După ce și-a luat dela regina cel mai cordial rămas bun, împăratul Wilhelm a plecat către casă.

Londra, 9 Iulie n. Cabinetele europene plănuiesc o intervențiune energetică în afacerea crețensă, după-ce nu sunt dispuse a lăsa ca pacea europeană să fie conturbată.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

Cinci-biserici, 10 August n.

Înainte cu câteva săptămâni a fost administratiua minelor de cărbuni de aici înscințată decătră guvernul german, că urătorii intelectuali ai grevei montane din Germania au trimis câțiva dintre agitarii lor socialisti aici, ca să insceneze între lucrătorii de mine o grevă mare împreună cu acte de violență și cu atentate de dinamită. Direcțiunea montană a supravegheat cu stricteță mișcările lucrătorilor. Între ei se observă o dispoziție iritată, cer urcarea plății și reducerea oarelor de muncă, amenințând cu grevă. Direcțiunea temându-se de turburări serioase, a recutat de urgență trimiteria unei puteri armate mai mari. Ieri au plecat în coace patru batalioane din regimentul de infanterie Nr. 52, două escadroane de cavalerie și un detașament mare de gendarmi. Autoritățile caută cu energie după agitatorii germani, a căror eruare n'a succed încă.

Berlin, 10 August n. Atitudinea hotărât respingătoare a Angliei față cu nota grecească se privește aici ca singurul răspuns potrivit.

Bibliografie.

Raportul general al societății de lectură „Petrui Maior” a jumimii române din Budapesta pe anul școlastic 1888/89. Localitatea societății: IV., Souteza 6 II. Budapesta, 1889. Proprietatea societății. Tiparul institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu.

Extrase din foi bisericesti și școlastice.

Posturi vacante:

— Un post de învățător la școala elementară gr.-or. română din Sighișoara. Emolumentele împreunate cu acest post sunt: Salar anual de 300 fl. v. a., cuartir și lemne, apoi diurne pentru participarea la ședințele reuniunii învățătorilor 5 fl. Învățătorul e îndatorat a țină în Dumineci și sârbători strana în biserică.

Doritorii de a ocupa acest post, să se adreseze până în 6 August v. a. c. la oficiul protopresbiterial gr.-or. în Sighișoara.

— În protopresbiteratul Dobrei sunt de ocupat posturile învățătoresci la școalele gr.-or. din următoarele comune:

1. Fintoag, cu salar de 200 fl., cuartir și lemne.
2. Lăpușnic, cu salar de 150 fl., cuartir și lemne.
3. Stăncesci Ohaba, cu salar de 120 florini în bani, cuartir și lemne și folosirea a două grădini.
4. Tisa, cu salar de 214 fl., cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, să se adreseze până în 20 August st. v. a. c. la oficiul protopresbiterial gr.-or. în Dobra.

— Un post de paroch în comuna Petroșeni (parochie de clasa a III-a), protopresbiteratul Abrudului. Emolumentele împreunate cu acest post, computeate toate laolaltă, dau un venit anual de 401 fl.

Doritorii de a ocupa acest post, să se adreseze până în 26 August st. v. c. la oficiul protopresbiterial gr.-or. în Abrud.

Extrase din „Budapesti Közlöny”.

Licitațiuni:

— 12 August st. n. a. c. imobilele lui Ioan Desseanu, în comuna Covasini, decătră judecătoria cerc. din Șiria.

— 27 Septembrie st. n. a. c. imobilele lui Filip Fischer decătră tribunalul regesc din Becicherecul-mare.

Posturi vacante:

— Un post de scriitor la procuratura reg. din Cluj. A se adresa în trei săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de magistrul postal în Iclodul-mare (ettul Solnoc-Dobăca), prelângă 100 fl. cațiune. Remunerațiune 220 fl., paușale 40 fl. și ca amannuare 36 fl. A se adresa în trei săptămâni la direcțiunea postală în Sibiu.

— Un post de magistrul postal în Pest-Hidegkut (ettul Pesta), prelângă 100 fl. cațiune; remunerațiune 150 fl., paușale 40 fl. și ca amannuare 12 fl. A se adresa în trei săptămâni la direcțiunea postală în Budapesta.

— Un post de executor la judecătoria cerc. din Titel. A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de servitor adj. la judecătoria cerc. din Apatin. A se adresa în patru săptămâni la autoritățile competente.

Călimdarul zilei.

30 Iulie (11 Aug.)

Iulian: Ignat.

Gregorian: Macario.

Soarele: răsare 4.49, apune 7.27.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 10 August, 6 oare dimineața.

Presiunea atmosferică, în mm. (Mediul lunar 724.4)	Diferența din presiunea	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vântului
722.9	-3.7	+17.2	+29.1 +15.2	NNV

Din țeară, 8 August, 7 oare dimineața.

Stațiunile:	Presiun. atmosf. în mm.	Tempera- tura Celsius	Vântul	
			direcția	țaria
Budapesta . . .	761	+19.6	N	1
Sătmăr . . .	762	+18.7	NO	2
Cluj . . .	764	+13.0	V	1
Orșova . . .	763	+19.8	—	—
Timișoara . . .	762	+22.6	NV	2
Arad . . .	762	+19.6	V	2
Panciova . . .	761	+23.6	O	1

Sosiți în Sibiu.

La 10 August n.

Hotel „Neurivier”. Contele Pálffy, colonel. Antoniu de Boldogfalva, amplot din Fiume. Frații Rieger, Ebert, comercianți.

Hotel „Împărățul Romanilor”. Leopold Edényi, privatier. Körmeny, proprietar din Brad. George Pascu cu soția, amplot din Oena-Sibiului. Wenckler, învățătoare din Porumbac.

Hotel „Meltzer”. Aurel Giura, student; Ana Busa, proprietară, ambii din Blaj. George Vikol, din Cluj.

Economie.

Furnisare de lemne de foc. La direcțiunea financiară reg. ung. din Sibiu se va țină o licitațiune minuendă cu oferte în scris pentru furnisarea pe seama acestei direcțiuni pe anul 1889/90 a 68 stâng. m. lemne de foc neplutite, eventual 80 stâng. m. lemne de foc plutite. Doritorii de a lua această furnisare în întreprindere se provoacă a-și trimite ofertele lor în scris și închise, subscrise cu mâna proprie și provădate cu timbru de 50 cr., până la 7 Septembrie n. c. 11 oare a. m. la direcțiunea financiară sus amintită. Mai departe în ofert să se arete prețul per stânginul m. în cifre și litere, și aceeași că oferentul cunoaște condițiunile de furnisare, în fine ofertul trebuie să fie provădat și cu arvună în sumă de 30 fl. Condițiunile mai deaproape se pot vedă la exped. direcțiunii financiare și la magazinul de tutun în Sibiu.

—

Etalonul băncii austro-ungare. Comitetul executiv al acestui institut a ținut în 7 l. c. o ședință, în care s'au satorit obiectele ce aveau să fie pertractate în ședința consiliului general din ziua următoare. Comitetul s'a unit într'acolo, ca decamdată urcarea deșteptată din mai multe părți a etalonului acestei bănci să nu se pună la ordinea zilei, deoarece în timpul cel mai apropiat sunt de așteptat incurgeri mai mari de bani la bancă, și așa aceste măsuri nu ar mai fi de lipsă.

—

Grânele române. „Românul” spune, că grânele române au început a se urca. Causa e că mai mulți comercianți străini, mai cu seamă ruși, au sosit în Iași și au început a face mai multe cumpărături.

—

Vilele din giurul Mehedinților, în România, după-cum spun țiarele de dincolo, au suferit foarte mult din cauza unei mane ce a pilit strugurii. Din această cauză recolta acelor vii se consideră ca compromisă.

—

Monopolul în Grecia. Bilanțul dela 30 Iunie al societății regiei monopolurilor Greciei prevede un beneficiu net pentru semestrul alături de 352.396 drahme.

—

Insolvențe. Reuniunea creditorilor din Viena anunță următoarele insolvențe: Antoniu Scherbaum, neguțator de vinuri, și Margareta Scherbaum, comerciantă, ambii în Bleistadt; Iuliu Rosenfeld, comerciant împot. în Praga; Ludovic Török, comerciant în Jibeu; Frații Vitalyos, firmă comercială în Cristurul-săuiescu; Ladislau Pigay, comerciant împot. în Sighetul-Marmației; Carol Bardach, com. în Văgüjely; M. Ignatie Fischer și Ladislau Gutwillig în Budapesta; M. Kalef Nissim, com. împotocolat în Timișoara.

Prețul mărfurilor.

Piața din Sibiu, 9 August. Grâu hectolitru 76—82 chilo fl. 4.90 până fl. 5.70, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 3.70 până fl. 4.50, sâcăra 70 până 75 chilo fl. 3.60 până fl. 4.—, orz 62 până 66 chilo fl. 3.40 până fl. 3.80, ovăș 42 până 50 chilo fl. 1.90 până fl. 2.30, cucuruzul 70 până 74 chilo fl. 4.60 până fl. 5.—, melaun 78 până 82 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.— până fl. 1.20, semăntă de cânepă 48 până 50 chilo fl. 3.50 până fl. 4.—, mazerea 76 până 80 chilo fl. 4.50 până fl. 5.—, linteă 78 până 82 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.50 până fl. 5.—, pasat de grâu 100 chilo fl. 14.— până fl. 16.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 14.—, Nr. 4 fl. 12.—, Nr. 5 fl. 9.—, slămina 100 chilo fl. 56.— până fl. 58.—, unsoreea de porc fl. 58.— până fl. 60.—, sâu brut fl. 18.— până fl. 20.—, lumini de sâu fl. 32.— până fl. 34.—, lumini turnate de sâu, fl. 35.— până fl. 36.—, sâpunul fl. 20.— până fl. 24.—, fân 100 chilo fl. 1.20 până fl. 1.50, cânepa fl. 30.— până chilo fl. 32.—, lemne de foc uscate m. cub. fl. 2.50 până fl. 3.—, spirital p. 100 l. 9/2 până 55 cr., carnea de vită chilo 40 cr., carnea de vițel 26 până 34 cr., carnea de porc 44 până 46 cr., carnea de berbec 24 până 26 cr., ouă cu 10 15 până 16 cr.

Piața din Mediaș, 8 August. Grâu hectolitru fl. 5.20 până fl. 6.—, grâu mestecat fl. 4.— până fl. 4.50 sâcăra fl. 3.— până fl. 3.60, orșul fl. — până fl. —, ovășul fl. 2.40 până fl. 2.60, cucuruzul fl. 4.50 până fl. 4.75, semăntă de cânepă fl. — până fl. —, crumpenele fl. 1.50 până fl. 2.—, melaun hectolitru fl. — până fl. 10.—, mazerea fl. 4.— până fl. 4.50, fasolea fl. 5.50 până fl. 6.—, linteă fl. — până fl. —, chimul (săcăreana) fl. — până fl. 50.—, sâu brut 100 kilograme fl. 18.— până fl. 22.—, lumini de sâu vârsate fl. 36.— până fl. 38.—, unsoreea de porc fl. 65.— până fl. 68.—, slămina fl. 60.— până fl. 70.—, cânepa fl. 38.— până fl. 41.—, fânul fl. 1.20 până fl. 1.50, sâpunul 100 bucăți fl. 20.— până fl. 30.—, spirital gradul 55 cr., carnea de vită chilo — până 32 cr., carnea de vițel 24 până 32 cr., carnea de porc — până 48 cr.

Piața din Brașov, 7 August. Grâu hectolitru fl. 6.—, grâu mestecat fl. 3.70, sâcăra fl. 3.80, orz fl. 3.60, ovăș fl. 3.30, cucuruzul fl. 4.—, melaun fl. 3.80, mazerea fl. 5.70, linteă fl. 3.—, fasolea fl. 5.20, cruma penele fl. —, 90, carnea de vită p. chilo 40 cr., carnea de porc 44 cr., carnea de berbec 30 cr.

Țirgul de rimători în Steinbruch. În 8 August n. s'a notat: unguresci bătrâni grei 45.— cr. până 45 1/2 cr., unguresci grei, tineri 47.— cr. până 48 1/2 cr., de mijloc 46.— cr. până 47 1/2 cr., ușori 44.— cr., până 45.— cr., marfă țărănească, grea — cr., până — cr., de mijloc 44.— cr., până 54 1/2 cr., ușoară 42.— cr. până 45 1/2 cr., romănesci, de Bakony grei 43.— cr. până 45 1/2 cr., transito, de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr., până — cr., transito sârbesci grei — cr. până — cr., transito de mijloc 47.— cr., până 48.— cr., transito ușori 46.— cr. până 47 1/2 cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4/5 cumpenii dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapestadelă 8 August 1889.

Grâu	Qualitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	Grâu	Qualitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.
Bănățenesc, nou	—	—	—	—	—
Grâu dela Tisa	—	8 15	8 35	—	—
Grâu de Pesta	—	8 10	8 20	—	—
Grâu de Alba-regală	—	8 15	8 25	—	—
Grâu de Bácska	—	6 90	7 —	—	—
Unguresc de Nord	—	6 75	7 —	—	—

Sămînțe, vechi ori noue	Soiul	Qualitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.
Săcăra	—	70—72	6 40 6 45
Orz	Nutret de vinars	60—62	5 70 6 30
—	de bere	62—64	6 30 7 10
Ovăș	—	64—66	7 35 8 50
Cucuruz (porumb)	bănăț.	39—41	5 25 5 70
—	de alt soi	75	4 45 4 65
—	—	73	4 70 4 75
Hrișcă	—	—	5 40 5 75

Grâu	de primă. de toam. Iul. Aug.	8 27	8 31
—	—	7 23	7 25
Cucuruz	—	4 81	4 83
Ovăș	—	5 30	5 41

Produse diverse	Solu	dela	până
Sem. de trif.	Lucernă ungurescă	52.—	56.—
—	franceză	—	—
—	italiană	—	—
—	roșie	52.—	56.—
Oleu de rap.	rafinat	36.—	38.—
Oleu de in	—	—	—
Uns. de porc	dela Pesta	64.50	65.—
—	dela țeară	53.—	54.—
Slămină	svântată	59.—	60.50
—	afumată	56.—	57.—
Sâu	—	33.50	34.50

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui Michail Gerula.